

Raport z obserwacji ptaków w Tunezji 2.07. – 13.07.2005

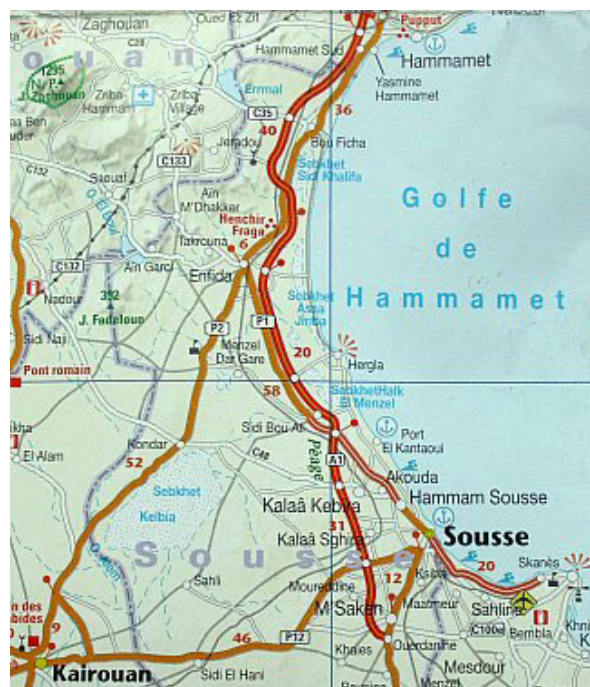
Jacek Betleja, Bytom

betleja@interia.pl, tel.: 602 304 397, gg: 23895

Leitz 8x32, Kowa TS 501+20-40 zoom, Velbon CX 480, Nikon Coolpix 4500

Pobyt wypoczynkowy z rodziną w miejscowości Hammam-Sousse, Hotel *** Nour el Kantaoui

Transport komunikacją publiczną: autobusami, taksówkami i taksówkami międzymiastowymi (luage). Podczas wycieczki na południe Tunezji: autobus i jeepy.

Codziennie poranne (6.30-12.30) obserwacje i okazjonalne podczas dnia w następujących miejscach,:

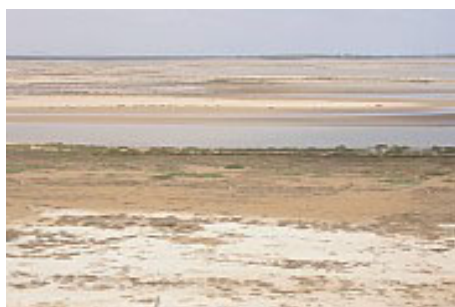
⊗ Hammam–Sousse (skraj dużego miasta Sousse) – zabudowania, małe pola uprawne, zarośnięte koryto okresowej rzeki El Hammam, brzeg morza, pole golfowe na N od Hammam–Sousse

⊗ Sousse – centrum dużego miasta

⊗ Port el Kantaoui – centrum hotelowe

⊗ Sebkhet Halk en Menzel – słone jezioro (12 km na N od Hammam–Sousse)

⌘ Stawy nadmorskie (Aquacultura) obok jeziora Sebkhet Halk en Menzel

⌘ Step na północ od miejscowości Hergla i wysypisko śmieci

⌘ Jezioro Errmal i droga od miejscowości Bou Ficha

oraz

podczas standardowej wycieczki autobusowej i samochodami terenowymi na południe Tunezji organizowanej przez biuro podróży: koloseum w El Jem, Mahres – przystanek nad brzegiem zatoki Gabes, Matmata – grotty Berberów, Zaafrane koło Douz – oaza, El Faouar – skraj piaszczystej pustyni, Degache – oaza, Oazy górskie: Temerza i Chebika.

Widziane ptaki w układzie systematycznym:

Ohar *Tadorna tadorna* – 1 para z młodymi i 1 para zaniepokojona na wschodnim brzegu jeziora Sebkhet Halk en Menzel

Marmurka *Marmaronetta angustirostris* – 5 os. na jeziorze Errmal przy wyspie, kępie tamaryszkowca *Tamarix sp.*

Podgorzalka *Aythya nyroca* – 4 os. na jeziorze Errmal przy wyspie, kępie tamaryszkowca

Góropatwa berberyjska *Alectoris barbara* – 5 os. na skraju zarośli eukaliptusowych i stepu na północ od Hergli

Perkozek *Tachybaptus ruficollis* – 2 rodziny na stawkach na polu golfowym w Porcie El Kantaoui, pary z młodymi na jeziorze Errmal

Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* – pary z młodymi na jeziorze Errmal

Burzyk żółtodzioby *Calonectris diomedea* – 4–5 os. nad morzem przy silnym północno-wschodnim wietrze

Kormoran *Phalacrocorax carbo* – 1 imm. na nadmorskich stawach przy jeziorze Sebkhet Halk en Menzel

Czapla modronosa *Ardeola ralloides* – 1 ad. - jezioro Errmal

Bocian biały *Ciconia ciconia* – 3 os. krążące nad stepem w okolicy miejscowości Enfida

Warzęcha *Platalea leucorodia* – ca 40 os. na jeziorze Sebkhet Halk en Menzel

Flaming różowy *Phoenicopterus roseus* – ca 1000 os. na środku jeziora Sebkhet Halk en Menzel, ca 200 os. na salinach obok lotniska, obserwowanych z hali portu lotniczego w Monastyrze

Kurhannik *Buteo rufinus* – 1 ad. na słupie przy drodze z Degache do Tamerzy

Orzelek włochaty *Hieraaetus pennatus* – 1 ad. nieopodal jeziora Errmal

Pustulka *Falco tinnunculus* – pojedyncze osobniki w Hammam–Sousse

Kokoszka *Gallinula chloropus* – kilka głosów terytorialnych w zarośniętym korycie wadi El Hammam w Hammam–Sousse

Łyska *Fulica atra* – 2000–3000 os. na jeziorze Errmal

Ostrygojad *Haematopus ostralegus* – 1 os. na błotnistym brzegu morza w Mahres

Szczudlak *Himantopus himantopus* – prawdopodobnie lęgowy na zalanym słodką wodą wysypisku śmieci obok Hergli, ca 50 os. zaniepokojonych w locie

Szablodziób *Recurvirostra avosetta* – lęgowy nad jeziorem Sebkhet Halk en Menzel, zaniepokojone ptaki i młode, w sumie ok. 1000 os.

Kulon *Burhinus oediconemus* – 3–4 os. na stepie na N od Hergli, prawdopodobnie lęgowy, 1 os. przelatujący nieopodal jeziora Halk en Menzel

Żwirowiec obroźny *Glareola pratincola* – do 5 ad. na raz na stepie na N od Hergli i nad brzegami Sebkhet Halk en Menzel, 1 juv. na zalanym wysypisku śmieci w Hergli

Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* – do 4 os. na betonowej części wadi El Hammam

Siewieczka morska *Charadrius alexandrinus* – setki osobników na brzegach Sebkheth Halk en Menzel, łącznie może nawet i około 1000 os.

Batalion *Philomachus pugnax* – 1 samiec ad. na błotnistym brzegu morza w Mahres

Kulik wielki *Numenius arquata* – 2 os. nad Sebkheth Halk en Menzel

Krwawodziób *Tringa totanus* – ca 10 os. zaniepokojonych na błotnistym brzegu morza w Mahres, do 20 os. nad Sebkheth Halk en Menzel

Kwokacz *Tringa nebularia* – 4 os. nad Sebkheth Halk en Menzel

Łęczak *Tringa glareola* – ca 30 os. na zalanym słodką wodą wysypisku śmieci obok Hergli

Mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus* – 1 os. w 2 roku życia na nadmorskich stawach przy jeziorze Sebkheth Halk en Menzel

Mewa cienkodzioba *Larus genei* – ca 1500 os. dorosłe i młode na jeziorze Sebkheth Halk en Menzel, kilkadziesiąt dorosłych na stawach nadmorskich, pojedyncze przelatujące nad plażą

Mewa skandynawska *Larus fuscus intermedius* – 1 ad. w stadzie mew romańskich na stepie na N od Hergli

Mewa romańska *Larus michahellis* – ca 250 os. na wyspie na jeziorze Sebkheth Halk en Menzel – prawdopodobnie tam lęgowe, ca 300 os. na stepie na N od Hergli niedaleko wysypiska śmieci, kilkadziesiąt dorosłych na stawach nadmorskich, pojedyncze przelatujące nad plażą,

Rybitwa krótkodzioba *Sterna nilotica* – zaniepokojone na jeziorze Sebkheth Halk en Menzel – prawdopodobnie kilkadziesiąt par tam się lęgnie, 20 ad i 1 juv nad wysypiskiem śmieci na N od Hergli, 1 ad. nad jeziorem Errmal

Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* – pojedyncze osobniki nad jeziorem Sebkheth Halk en Menzel

Rybitwa białoczelna *Sterna albifrons* – kilkaset osobników dorosłych i młodych na brzegach Sebkheth Halk en Menzel

Sierpówka *Streptopelia decaocto* – 1 samiec odzywający się głosem godowym w centrum Sousse, także przelatująca para ptaków

Turkawka *Streptopelia turtur* – kilka par na skraju pustyni w El Faouar

Synogarlica senegalska *Streptopelia senegalensis* – obecna wszędzie w pobliżu zabudowań

Pójdźka *Athene noctua* – para przy norze w skarpie pod Hammam–Sousse, 1 os. na skraju wsi przy jeziorze Halk en Menzel

Jerzyk *Apus apus* – liczny w Hammam–Sousse

Jerzyk blady *Apus pallidus* – kilka par lęgowych w koloseum w El Jem, tysiące ptaków podczas wieczornych lotów nad centrum Sousse, ale w środku dnia ptaki latają jedynie przy kilku budynkach, pojedyncze osobniki żerujące nad jeziorem Sebkheth Halk en Menzel

Jerzyk skalny *Apus melba* – para ptaków przy skałach w Tamerzy

Jerzyk mały *Apus affinis* – 4–5 os. z daleka w Tamerzy

Żółnia *Merops apiaster* – 18 os. obok pola golfowego w Porcie El Kantaoui

Dudek *Upupa epops* – pojedyncze osobniki widywane na obrzeżach miasta, a nawet niewielkim gaju oliwnym przy ruchliwej drodze w Hammam–Sousse

Skowronik piaskowy *Ammomanes deserti* – 1 os. na skraju oazy Chebika

Skowrończyk mały *Calandrella rufescens* – 4 os. na wyschniętym dnie jeziora Sebkheth Halk en Menzel

Dzierlatka *Galerida cristata* – obecna wszędzie na skraju osiedli ludzkich i w terenie otwartym

Dymówka *Hirundo rustica* – obecna wszędzie na skraju osiedli ludzkich i w terenie otwartym

Oknówka *Delichon urbicum* – pojedyncze osobniki na peryferiach Hammam–Sousse

Świergotek polny *Anthus campestris* – 1 para na stepie na N od Hergli

Drozdówka rdzawa *Cercotrichas galactotes* – para karmiąca młode na skraju plantacji palm daktylowych w Zaafrane, kilka śpiewających ptaków na opuncjach przy drodze z Bu Fichta do jeziora Errmal

Białorzotka saharyjska *Oenanthe leucopyga* – po jednym samcu w oazie Tamerza i Chebika

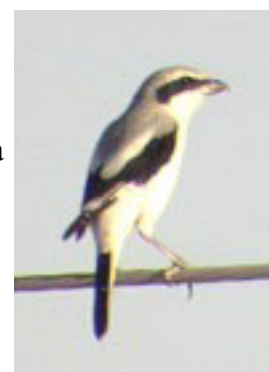
- Białorzotka żałobna *Oenanthe leucura*** – 1 samiec widziany z autobusu przy drodze z Matmaty do Douz
- Kos *Turdus merula*** – obecny wszędzie na skraju zabudowań i terenów otwartych
- Chwastówka *Cisticola juncidis*** – kilka śpiewających ptaków nad zarośniętym wadi El Hammam
- Trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*** – 1 śpiewający w tamarszykach nad jeziorem Errmal
- Zaganiacz marokański *Hippolais opaca*** – kilka śpiewających samców w zarośniętym wadi El Hammam
- Zaganiacz wielomówny *Hippolais polyglotta*** – 1 śpiewający samiec na skraju plantacji palm daktylowych w Zaafrane
- Pokrzewka śródziemnomorska *Sylvia melanocephala*** – pojedyncze osobniki w zakrzaczeniach na obrzeżu Hammam–Sousse i wsi przy jeziorze Halk en Menzel
- Mucholówka szara *Muscicapa striata*** – pojedyncze ptaki w zakrzaczeniach na obrzeżu Hammam–Sousse
- Tymal saharyjski *Turdoides fulva*** – 1 ptak na skraju pustyni w El Faouarm, a przed zmrokiem w tym samym miejscu para ptaków na palmach daktylowych
- Modraszka kanaryjska *Parus teneriffae*** – 1 samiec w porcie El Kantaoui, 2 młode ptaki na obrzeżu wsi przy jeziorze Halk en Menzel

Dzierzba śródziemnomorska *Lanius meridionalis* – obecna wszędzie w krajobrazie otwartym, zarówno w okolicach Sousse jak i na terenach pustynnych na południu Tunezji

L.m.algeriensis

L.m.elegans

Dzierzba rudogłowa *Lanius senator* – 1 ptak w niewielkim gaju oliwnym przy ruchliwej drodze w Hammam–Sousse, kilka par lęgowych z młodymi na skraju zarośli eukaliptusowych i stepu na N od Hergli

Kruk pustynny *Corvus ruficollis* – ca 10 os. przelatujących nad pustynią w El Faouar

Szpak jednobarwny *Sturnus unicolor* – obecny wszędzie w stadach do kilkudziesięciu osobników

Wróbel południowy *Passer hispaniolensis* – obecny wszędzie, szczególnie liczny w zabudowaniach

Kulczyk *Serinus serinus* – widywany w stadach do 30 os.

Dzwoniec *Carduleis chloris* – pojedyncze osobniki widywane na skraju osiedli ludzkich

Trznadel saharyjski *Emberiza sahari* – widziany w Matmacie, liczny w miasteczku Degache gdzie widziano gniazdo na budynku, z bliska w oazie Chebika